A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Indúlt BÉTSBÔL *Szeredán 2. Aprilisben.* 1788.

A' nevezetesebb Tudósitások.

Még mióltától-fogva a' Törökök és a' F. Tsászári Udvar között a' mostani égô tûz fellobbant, az óta a' Konstántzinápolyban follyó nevezetesebb történetekrôl még a' F. Udvar-is igen keveset tudósittathatott; olly titkosok a' Törökök is már, csak az onnan szökoktól vészünk többnyire minden hireket. — Az ottan lévô Frantziák ugyan némely titkos dólgokat-is meg-szoktanak irni bizonyos Udvarokhoz; a' honnan úgy értyük, hogy a Muszkák ellen ôszve-gyült Török Sergek 5-felé kivánnak

nak ezekkel egyszeribe tsatát tartani; de a' közönséges Levelek szerént a' Muszka Tábor már-is ollyan talpon áll, melyszerént csak a' dolgokhoz nem értök igérhetnének valamely Török-fönek győzedelmi koszorút. — A' Muszka Tábornak jóbb szárnyát, mely 25 ezerből áll G. *Szállikov* fö-Vezér; közepét mely 30-ezerből áll *Elmpt* Generál, balszárnyát mely 25 ezerből *Kamenkoy* fogják vezérelni. Ez az a' 80 ezerböl álló Tábor, mely *Románzov* hires Vezérnek leg-föbb Vezérsége alatt fegyverben áll. — Némely Levelek azt akarják erösitteni, hogy a' szegény jó szivü öreg *Deli-Akhmet* a' Belgrádi Bassa *Mahumedre* magára bizta vólna a' Belgrádi *Komendánsságot*, maga pedig már a' a' múlt hónapnak 8-dikán sohólt sem találtaték — tartozott magáról gondot viselni; mert ha az igaz, a' mellyet némely Levelekben olvasúnk, hogy már a' Belgrádi Hostátok meg-gyúltak, ö vólt itt a' leg-elsö *Ukálégon* szomszéd, kinek a' tüz leg-hamarébb gallérába akadhatott vólna. — A' múlt hónapnak 17-dikén költ Szebeni Tudósitások-szerént, azokból a' rész-szerént hozzánk által szökött, rész-szerént pedig el-fogatott; de önként szólgálatot vállalni kivánó Oláhokból és Arnautákból, egy kettös *Frájkor* állittatik-fel; melynek fele gyalog és fele lovasság lészen. Ezeknek fegyverek és fegyverkezések modja ollyan lészen mind más F. Tsászári katonáknak.) — Most közelebb egy néhányon nyertenek szabadságot illyetén szabad-Sergeknek fel-állittására.) A' fenn nevezett napon már ki-állottanak vala ezen szabad szólgálatot vállaltak a' Szebeni Piatzra gyalog és loval; hüségek eránt való biteket önként letették. A' nem Unitus Oláh Püspök *Nikitits* Ur

igen

igen szép intö beszédet tarta hozzájok; intette a' F. Udvar és a' Haza mellett való hüségre; végre, rendre mindenik edgy Oláh Paptól tartatott Keresztt mellett el-menvén, azt meg-tsokolák. — — Ha a' mi, magokat még eddig mindenektöl ditsératesen meg-külömböztetett vitéz Huszáraink Frantziaországban laknának (azt irja edgy Német iró) eddig a' Dámák fokotöje, nem *ala Figáró*; hanem mind *ala Würmzer*, *ala Gréfen*, *ala Toskána* és ala *Székely* Huszár vólna; söt talám a' nyakba függöjeken-is egy egy Pár Magyar bajuszszót le-festve aranyba foglalt üveg alatt hozdoznának. — A' Hertzeg *Leopold Toskána Sándor* Huszár Sergéböl, a' Hadnagy *Fratzel* Tzugjából 3 Huszárok a' *Vulkáni* Pasusون belöl 15 Törökökre találván, azokkal olly vitézül szállottanak szembe, hogy rövid ideig tartott viaskodások után öket ezen 3 Huszárok meg-szalasztották, és kettöt közüllök, kiknek edgyike edgy nagy születésü szép ifjú Török vala, el-fogtanak: ezen két foglyoknál találtanak a' Huszárok 20 aranyokat, és 600 Oroszlányos Tallérokat. Ezen fogoly Török Urfinak tsak a' kardja ezer Oroszlányos Tallérra betsülltetett, és ritkaságáért a' Tsászárnak fog fel-küldetni ajándékba. El-fogatása után ezen ifjú különösön meg-siratta a' paripáját, és a' mint iratik edgy Német Levélben, azt izente Tolmáts által az Erdélyi fö igazgató Vezér Urnak, hogy ha a' ti Tsászárotoknak ugy-mond: mind ollyan vitéz katonái vagynak, mint ezek, a' kik minket el-fogtanak; tehát egyenesen indulhat Konstántzinápoly-felé, és senki sem lészen, ki az ö Vitézzeinek ellent álhasson. — Hogy a' Török Bányalukat a' mi-ink bizonyosون meg-vették légyen, hol

mi 500, a' Törökök pedig 3000 embert vesztettenek-el, minden Levelekböl olvashatni. — Három igen gazdag Móldovai Vitéz Bojérok irás által jelentették magokat a' Bukovinai fö igazgató Vezér Hertzeg *Koburg* Urnál, hogy 1000 föböl álló szabad Serget állithatsanak a' magok költségeken-fel; mind ollyan Oláhokból; kik azon vidéknek leg-kisebb szege-szúgjában-is esmeretesek lévén, leg-jóbb szólgálatot tehetsenek; hozzá tévén ezt is, hogy ha a' F. Tsászár töllek ezen szabadságot meg-találná vonni; tehát ök a' Muszka Udvarnál fognák ugyan ezt instálni. Az emlitett Hertzeg Ur ez eránt tudósitást tett a' Felséges Udvarhoz, és ugy itélnek némellyek, hogy ezeknek kéréseik hellyet talál. — A' mi Táborúnkról ez az edgyik leg-szebb hir, mellyel dicsekedhetünk, hogy a' mi Népünk közzül még eddig edgy is a' Törökökhöz által-nem szökött, hanem a' leg-veszedelmesebb hellyeken-is az utolló tsep vérig helyt állott; de a' Lengyel Táborról jött tudósitások-szerént, innen nem régiben 50 fegyveresek menének által a' Törökökhöz; kik közzül mindenik 10 arany foglaló pénzt kapa. — A' Lengyel Királynak halálárol-is irtanak némely irók; de ez annál bizonytalanabb hir, mennél sebesebb szárnyokan érkezett mi hozzánk.

Edgy Horváth-országból jött levélböl olvasuk, hogy ö Felségének Triestböl viszsza jövö, és Horváth-ország-felé menö utjában, edgy tsoport Török köntösben lévö lovasok, az ö Felsége szekeréhez nyagaltanak, és azt meg-állitván, de ö Felségét meg-nem esmérvén igy szóllottanak: mi ugy hallottuk, hogy a' Romai Tsászár Triestbe szándékozott: nem tudjaé kegyelmed ha el-érkezetté ö Felsége Triestbe, és hová szállott? mert nékünk edgy fontos

dó-

dólogban beſzédünk vólna ô Felségével. A' Német Tsáſzár már el-ment Trieſtbôl felel ô Felsége nékiek, de ma eſtve 6 órakor a' közelebb lévô Poſta Státzion beſzélhetnek kegyelmetek ô Felségével. Ekkor a' kotsis meg-tsapván a' lovakot, ô Felsége elébb a' Státzióra érkezett mint azon lovagok, itt Tsáſzári köntösben ôltözvén, audientziát ada azon lovagoknak, mindazonáltal illendô vigyázat és ôrizet alatt, kik egéſzſzen el-bámulának midôn ô Felségében azon embert meg-esmérék, a' kitôl az uton kérdezösködtek vala. A' fôvebbik ezen Törökök közül Tólmáts által beſzéllvén ô Felségével, a' kebeléböl ki-huzá a' Skutari Basának Levelét, mellyet illendô tiſztelettel ô Felségének által ada. Ezeknek követségeket minekutánna ô Felsége egéſzſzen megértette vólna, a' válaſzſzal edgyütt külde azon Mahmud Basának edgy drága kövekkel gazdagon meg-rakott kótsok tóllu bokrétát ajándékba. A' tudoſitó Levél nem mér ezen követségröl többet meg-itni, hanem hogy azon Skutari Baſa a' két frigyes Tsáſzári Udvaroktól, az Albániai Királyságban meg erôſittetett, és ſenkitôl nem függônek határoztatott. — Ô Felségének Trieſtben létében Velentzéböl két követek érkeztenek meg; a' kik a' Közönséges Társaság' Nevében azt igérték ô Felségének, hogy a' Ritter *Emo* Vezérsége alatt lévô hajós Sereg, az Adriatikum Tengeren lévô Török hadakozó hajókat, a' *Trieſti* és *Fiumei* ki-kötö helyekhez közelitni nem fogja meg-engedni.

Az a' ſzörnyü ágyuzás, mely a' múlt hónapnak 5-dikén Kotzimböl hallatik vala nem egyébnek a' jele, hanem az ott lévô Törökség' azon örömének; melyſzerént minden orán 40 ezerböl álló ſegitségnek

nek érkező félben létéröl tudósittattak vala; mely segittségnek nagyobb része lántsával jövö Tatárok; de minek-elötte ezek ide érkeznek, csak alig, ha Kotzimba más örizet nem költezik; mert a' Hertzeg *Koburg* tudositása-szerént már (a' rosz utakra nézve, ha késöre-is) a' nehéz ágyúk óda érkeznek, és a' mint más-felöl értyük, F. Tsászári tüzzel égö Bombik repdesnek Kotzim Várában. (Az Austriai Belgiumban vólt Frantzia követtségbéli Titoknak olly parantsolatot vett vala nem régiben a' maga Udvarától, hogy 3-szor 24 óra alatt Versáliában légyen. Ennek tapogatják némellyék az okát; de még bizonyosson nem tudatik) — A' F Tsászár és fö Hertzeg *Ferentz*: Futakon a' fö hadi-szállásson egészséges állapotban vagynak. Ö Felsége maga is edgy bizonyos Vár meg-vételének távolról való nézésében jelen mondatik lenni. Ezer 's meg ezer hireink vagynak ollyanok, mellyekkel arra várakozúnk, hogy meg-tudhassúk igazaké vagy nem? hogy E. Olvasoink elött tévelyegni ne láttassúnk, — várakozzúnk hát edgy kevésé; mert nem messze az idö, melyben többet fogúnk hallani. Erdélyböl megint rosz-szél fú az Oláhokról; de még e' sem egészszen bizonyos.

Külömb külömb-féle történetek és tudositások.

Edgy Abbás a' Benediktinusok szerzetéböl, a' ki Bavariában a' Normális Oskoláknak fö Gondviselöje vala, azután Berlinben a' könyvek' nyomtatásának fö-visgálójává lévén sok jeles munkák' iróit meg rágalmazott; nem régiben Bétsben találtatván a' Konsistórium elött rá bizonyosodott, hogy néki Berlinben felesége és gyermekei vólnának; mellyért hivataljától meg-fosztatván a' szerzetböl ki-rekesztetett: a' honnan meg-láttzik, hogy a' szerzetesek há-

zas-

zafságát-is már ma, a' Konfistórium sem bünteti olly keményen mint hajdon. — Triestben edgy katona-fogoly, a' ki 8-esztendeig való Sántz-ásásra vala itélve, edgy hétig magát betegnek tettetvén, ezen idö alatt a' békot maga lábairól le-vette, és midön Febr. 23-dikán néki a' Prófósz ebédet vitt vólna, ennek óldaláról a' kardot le-ragadta, és azzal ennek torkát el-mettzette: azután a' Prófósznak hólt-testérül a' köntöst le-huzván, abba maga fel-öltözött, a' Prófósz testét pedig a' maga köntösében fel-öltöztetvén, vasra tette és a' maga ágyába fektette; az ételt meg-ette, és az üresz tállal Prófószi formában ugy ki-ment a' fog-házból, hogy az örzötöl meg-nem esmértetett. De nem szólgált egészségére a' Prófószi ebéd, mert némely falusi Parasztok ezen hónapnak 4-dikén el-nyerték azon 50 forintokat, melyek az ö el-fogatásáért valának igérve, és már Triestbe viszsza vitetett. — Metzben Febr. 26-dikán történt: hogy a' mely fogadóba edgy katona Tiszt Ur bé-szállott maga kotsijával, edgy éjjeli hálásra, ugyan azon fogadóba érkeztek Postán két Aszszonyságok-is, kik a' mint edgyütt vatsorálván beszélgetnének, meg-értik, hogy a' Tiszt Ur-is ugyan azon Városba szándékozik utazni, a' hová ök: társaságnak okáért ajánlotta a' Tiszt Ur maga szekerét azon Aszszonyoknak-is el-vitelekre, de már a' fogadósal meg-alkudtanek vólt, hogy öket éjfél után el-vigye; reggelre kelve a' Tiszt-is ugyan azon utra indulván szekerével; edgy közel lévö erdöbe találja azon kis kutyá-skát ugatva a' bokrok közé, melyet az Aszszonyoknál a' fogadóba látott vólt, le-szállitja az inasát a' kutyá-skának hivására és meg-fogására, de a' kutya bé indúl ugatva az erdöbe, és rá vezeti az inast a' két Aszszonyok' leve-

les

BCU Cluj / Central University Library Cluj

les ágakkal bé-temetett hólt testeire: az inas oda szóllitja a' Tisztet, a' Tiszt Ur talál ottan edgy véres kést-is, melyel az Asszszonyoknak torka el-mettzetett, ezen véres kést meg-mosván, visszszá tér szekerével a' fogadóba, és azt mondván a' fogadósnénak (minthogy a' fogadós még visszszá nem jött vólt) hogy még edgy-néhány napig az ott maradásra parantsolatot vett, kér magának slöstökre sajtot, mellyet azon meg-mosott késsel enni kezd; a' fogadósné nem tudván semmit a' dologban, kérdi: hogy került az ö kése a' Tiszt Urhoz? A' Tiszt magának mondja a' kést, a' fogadósné pedig elö-szedi a' késnek több párjait annak bizonyságára, hogy magáé. Ebböl meg-bizonyosodván a' Tiszt, hogy azon Asszszonyoknak meg-ölöjök nem más hanem a' fogadós vólt, rendelést tészen alattomban, hogy mihelyt a' fogadós haza érkezik mingyárt el-fogattassék, mely meg-lévén, a' fogadós mindent meg-vallott; és már várja fejére a' mondandó Sententziát. — Az Austriai orrok edgy hiteles fel-vetés-szerént 3 millio 456-ezer 338 forint árru por-tubákot szipokáltanak-fel a' múlt esztendöben. Alkalmas summa pénz azoknak bizalására! — Miskóltzról irják hogy Grof Török Ur a' Helvetika Vallásra állott.

Erdélyböl. Febr. 24-dikén téteték meg halotti pompája N. Mélt. Vargyasi B. *Dániel* Ur ö-Excellentziájának N. Szebenben; de csak üres ki tett Koporsoval a' mostan fel-venni kezdett dicséretes szokás szerént, minekutánna az elöt maga a' hólt test Vesszszösön a' Nemzetiségi temetö-böltba bé-tétetett vólna. Két halotti Prédikátziok mondatrak tisztteségére: az elsö T. T. *Boronyai Lukáts Simeon* Ur

által

által; a' máſik T. T. Szebeni Réf. Pap *Benkö Ferentz* Ur által. Ezen a' fö Méltoságon méltán keſereghet az Erdélyi Muſáknak bizonyos réſze; mert ebben edgy nevezetesebb jól-tévöjöket veſzték-el. — -, Tsudálatos az Iſteni gondviſelés a' Gabona dolgában, nem drágodik ſohólt, hanem még eddig Erdélyben egyenlö áron mégyen; Fejérvárat, Enyeden, Tordán, Kolosváron. A' leg-ſzebb tiſzta-buzának vékája 20 — 23 garas — jó-közönséges buzának 16 — 18. — a' leg-alább valónak 13 — 15. Az edgy zabnak árra a' fogadókban 12 — 14 garasra ugyan fel-ment; de a' piatzon Tordán még ezen hónapnak 15-dikén lehetett 26 krajtzáron venni. — a' Törökbuzának vékája 10 — 12 garas. —

Csernovitz 12. Márt. „ Nem figyelmezvén jól edgy 'Sidó az Evángéliumnak ezen ſzóvaira: *imádkozzunk hogy Szombat napon ne légyen futáſunk*, a' múlt hónapnak 9 dikén a' Török földröl, egéſz Háza-népével edgyütt, Kereſztyén óltalom alá akarja vala magát vonni; azonban a' falút maga birtokában tartó Török, kinek Kortsomároſsa vala a' 'Sidó, igy ſzóllittya-meg a' ſzököfélben lévö 'Sidót: hallodé! én látom, hogy te magadot a' veſzedelem elöl Német óltalom alá akarad vónni: én jól tudom, hogy tölled, hol magam, hol tselédeim ſzámokra gyakron vásárlottam holmit, mond-meg mivel légyek adoſs: melyre a' 'Sidó felel: Uram! én-is ottan ottan Gabonát 's egyebet hoztam házadtól, mellyért ſemmit ſem kivántál; azért nékem ſemmivel ſem tartozol; de ezzel a' Török meg-nem elégedvén, kivánta, hogy ſzámot vetne vele: ſzámot vetnek és mégyen a' Török adoſsága 50 forintokra, mellyet a' Török leg-ottan ki-is fizette; 's igy

ſzól-

Szegedi Tudományegyetem

szólla: hallodé! jól tudód, hogy én háboruba megyek, hól a' pénzre szükségem lészen, azért adj 2000 forintot; mert külömben edgy néhány orák alatt a' *Hámán* notáján kelletik tántzolnod; mellyet a' 'Sidó sok kinzások után meg-is ada. Ekkor mond a' Török a' maga szólgáinak: már most kisirjétek ezen 'Sidot a' határ-szélekig, hogy valaki meg-ne foszsza; a' Feleségét pedig magam számomra tartom. Eddig kisirvén a' Szólgák a' 'Sidót, midön el-botsáttanák magoktól igy szóllának hozzá: györze 'Sidó! mi ingyen nem késérhettünk tégedet, azért adj pénzt; ekkor azt a' 9 aranyotskát-is el-vevék tolle, mellyet az ingébe rejtve bé-varrott vala. Bé-érkezik a' 'Sidó edgy közelebb lévö Baján nevü Falúba; el-beszélli a' történetet; melyre vállolkozék edgy ember, hogy jól fegyverkezve a' 'Sidónak Feleségét kész vólna meg-szabadittani, el-is méne a' 'Sidonak házához, hól már a' Török a' 'Sidónával nyugszik vala éjszakának idején. Fel-nyittattya az ajtot, és a' Török leg-ottan meg-esmeri, hogy Bukovinai Jóbbágy; azért parantsola szólgáinak, hogy kezét lábát el-vágván a' jég alá dugják, mellyet ezek leg-ottan meg-tselekedének. — A' múlt hónapnak 10-dikén az egész *Erdödi* Huszár Serge öszvegyülvén, 11-dikben délutánni 4 óra tályban a' legfetétebb erdökön keresztül uttyát Molduva-felé vevé olly parantsolattal, hogy más napra virradolag az Obester Divisiója Foksánban, az Obestlájdinánté Dorohájban, az elsö Májoré Botosánban, a' második Májoré Hertzében lenne; mely 4 Városok 5 mértföldnyire feküsznek a' szélektöl. E' szerentsésen meg-is leve és ezeket el-foglalák. Ezen Serget nyomba követte a' 2-dik Oláh Regement 10 ágyúkkal;

kik

Digitized by Szeged University Library Centre

kik minyájon pusk -szó né'kül szállának-bé Móldovába. Ezen következést elöre észre-vévén az itten fekvö Törökség, mind futásra vevé a' dolgot és *Hotimba* takaradék. — Ugyan éppen ezen idöben Jassit 5 Bataliom fegyveres Muszka szállá-meg. — *Kévenhiller* és a' Tsászár Bataliomjai 12-dikben vevék uttyokat Móldova-felé; de minden nehéz terheket hátra kelleték hagyni; mert tsak 6 fontos gollyóbisú ágyút-is vinni, a' 3 napok alatt szüntelen esett hónak miatta, lehetetlen vala. Ezen alkalmatosséggal a' vala a' szerentsésebb Török, ki lóra kaphatván, esze-nélkül Bendöbe, vagy Hotimba szaladhata! — Azt irják a' Német irók a' mi Magyar katonáinkról, hogy még a' leg-szélsöbb vigyázaton-lévö Népünk-is eddig, ha 6 annyi Törökök ütöttenek-is reá jak meg-nem szaladtanak, ha mingyárt életek' veszedelmét szemlélték-is. — Febr. 20-dikán edgy hadi-készületekkel meg-terhelt Keresztény-hajót szemléltenek némellyek az Epirusi kikötö helybe bé-menni; azolta némellyek azt sugdossák, hogy a' *Chimerába* lakó *Epirusi* Bassa és a' Monténigrinusok öszve állottanak az Albániai Basával, hogy a' játéknézö-hellyén ök-is a' Porta ellen szerentsésen játzodhassanak — ezek még fognak valamit mozdittaani. — Valamerre nézünk a' közönséges Levelekben mindenüt tsak a' Huszárok' magok viselésére akadúnk. Edgy Lembergböl jött Levél azt erösíti, hogy az *Erdödi* Huszárjai közzül 60 legény edgy Oláh-faluban 130 Törökököt meg-szorítván, azok közzül 70-vent el-fogtanak, 30-at elejtettenek olly szerentsésen, hogy magok közzül tsak 15 ember esett-el és sebesittetett-meg.

A'

A' Bukovinából jört tudósitások-szerént, itt a' hadi Nép között ragadó radhaszló hideglelés kezdett terjedni, mely nem kevés károkat mondatik okozni, és már a' *Sröder* Sergéböböl 80 embereket koltezteteti-el. — Már tsalhatatlanúl erösitik, hogy 100 ezer Törökök, kik között 40 ezer lovasok vagynak *Rissa* környékére Serviában, Belgrádtól mint egy 20 Német mértföldnyire, meg érkeztenek, és hogy a' Nagy Vezér-is már 60 ezerböl álló vállagatott Néppel urban vagyon, és még addig, mig Belgrádot kezéböl ki-szalasztatná, meg-akar érkezni; de tsak alig ha el nem késik; mert már ezen hónapnak 15-dikén a' Nagy Tábornak a' ki-rendelt hellyen kellettik vala lenni; 20-dikig a' szükséges rendelések folytanak, és ha eddig nem is — a' jovö hónapnak 1-sö napján tsak alig ha Aprilist nem járnak a' Törökök. — Bétsböl minden héten nagy Summa pénzek indittatnak a' Táborhoz, rész szerént a' vizen, rész-szerént a' szárazon. — Bétsben edgynéhány ezer *Manifestum* nyomtattatott vala Görög és Török nyelven, mellyeket a' Táborhoz levittenek, és a' foglalás alkalmatosságával minden Helységekben elöre ki osztják, hogy a' nép tudhassa mihez tartsa magát. — A' Táborhoz le-ment Laudon Serg-béli Bataliomnak edgy napi 'Sóldot ajándékozott Özvegy Gróf *Esterházíné* asszony ö Nga. — A' Jassiban vólt Ts. és K. Consulnak háza és valamije tsak ott vólt mindene az ott lévö Néptöl egészszen el-pusztitatott és prédáltatott. — Az Orsovai Bassa a maga Sergével a' Tömösvári Bánátba bé-ütött, és mindent el-pusztitott vólna; de éppen elly helyre talált bé-ütni, hól nem sok pusztittani valót talált. — A' Berlini Levelek-szerént bizonyos

Prusz-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prusszus Sergeknek már parancsolatjok vagyon, hogy magokat készen tartsák, hogy az első intésre a' Motva és Lengyel-országok' szélein *Kordont* huzhassanak. Erre már 3 fő Vezérek és két Kompánia Partantyusok ki-is mondatnak nevezve lenni.

Kanisából a' múlt hónapnak 22-dikén költ tudósításból a' Felebaráti-szeretetnek egy meg-jegyzésre méltó példáját olvassuk: a' *Wurmzer* Rgmt. Papja *Tomecci* Ur, Simegy Vármegyében *Darany* és *Bisánta* nevű falukban, a' hól ezen huszárok téli szálláson valának, akará Husvétkor a' bűnökről való Vallás-tételt meg-halgatni; de nem lévén a' falúban alkalmatos épület az Isteni tiszteletnek véghez vitelére, a' Réformátusok templomán-kivűl: kéré a' Prédikátort, hogy az ő Templomjokban gyülekezhessenek, mellyet a' Réf. Pap és a' halgatói igen örömest meg-engedének, sőt magok-is meg-halgatták *Tomecci* Urnak fontosan serkentő Prédikátzióját: mely ezen Sz. Irásbéli helyből fundáltatott vala: Sólt: 35. v. 2. Gyönyörüséggel lehetett nézni, hogy ezen helyeken, a' hól ennek előtte hasonló dolog nem történt, a' mindeneket egy aránt bóldogitó II-dik *Josefnek* világossága, mint meg-világósitotta, és kölsönös szeretetre mint fel-inditotta a' szíveket! — Miskóltzon a' múlt hónapnak 26-dikán a' K. Perceptornak jelen nem létében bizonyos gonosztévők azon házba be-rontottanak, melyben a' *Cassa* vala, és sok pénzt el-loptanak. Ezen pénz mennyire mennyen, a' Perceptor Urnak haza jöveteléig nem tudatik. — *Luxemburgban* egy Vikárius Pap Ur a' Zenebóna alkalmatosságával egy szép tanitó beszédet (*Prédikátziót*) tarta a' maga halgatóihoz melyben a' R. Tsászárnak jó rendeléseit olly fontosan elő-

elö-adta, és halgatóit olly hathatósan intette azon rendeléseknek való engedelmeskedésre, hogy az által a' hazafiui zenebona közöttök leg-ottan le tsendesedett. Söt azok, a' kiknek szerentséjek vólt ezen Prédikátziót halgatni, más szomszédjaikat-is az engedelmességre rá vettenek: ezen Prédikátziónak hathatósága a' Tsászárhoz-is el-hatv'n, úgy meg-tettzett ö Felségének ezen Pap Urnak tselekedéte, hogy leg-ottan edgy 50 aranyat nyomó fules Mónétát küldött a' Gróf *Trautmansdorf* Ur kezéhez, hogy azon Pap Urnak ajándékul által adja: ezen pénznek edgyik felén vagyon a' Tsászár képe, más felén pedig illyen irás (*Virtuti & exemplo*) Ezen Papnak a' Luxemburgi Papság-is, mely 3 ezer forint fizetéssel jár által adatott vólna; ha maga önként, azért; hogy a' Német nyelvet nem tökéletesen tudja, le-nem mondott vólna rólla. Ezen példából megláttzik, hogy edgy Országban a' zenebónának támasztására vagy le-tsendesítésére, melyre különben sok vér-ontás kivántatnék, mennyi ereje légyen egy jó szivü tanúlt Pap Ur' böltsen készitett Prédikátziójának.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hadi - Történetek.

Horváth-országból ezen h. 3-dikán költ tudósitás. — A' *Márs* mezején esmeretes Tisztes Oreg *Laudon* nem tsalatkozott-meg vélekedésében, mikor ez-elöttt 6 hónapokkal ö Felségének Generál Báró *De-Vinset*, mint edgy bölts és vitéz hadi-Vezérre ajánlotta: mert örömmel lehet szemlélni viselt dolgaiból, mely igen szoros barátsága légyen a' hadi dolgokban a' szerentsének a' böltseséggel. Ezen nagy Nevet érdemlö Generál Báró *De-Vins*, és

Klé-

Klébek Urak vezérelvén a' Sz. Györgyi Gyalog Regementet a' *Gréfen* és *Kinszki* sebessen repülö Huszárjaival edgyütt, a' már töllünk-is külömb-külömb tudósitások-szerént emlitett Bihats és Nóvi Várait (melyek a' Török hatalom alatt *lévö* Horváth-országnak leg-nevezetesebb erösségei lévén, sok boszszuságára valának a' K. Ts. katonáknak) valóságos hadi-erövel meg-vették. Ezen tsatában részünkröl estenek-el 9 Tisztek és 877-köz-emberek, kik millyen vitézül hóltak légyen-meg, meg-tettzik abból, hogy 6-ezer Törököket küldöttek *Mahumedhez* az Elisiumi tovisses-mezökre. — Nem kissebb reménységet nyujt bölts Vezérségérol az Erdélyi Komendirozó Generál *Fábris* Ur-is, a' ki 15-ezeret az Erdélyi katonaságból, kiknek nagy része Székelyekbol áll; bé-vezérelvén Oláh-országba, már közeliteni mondatik Bukuréfthez: *Ezeket olvassuk edgy* Német Levélbol. — Sirmiából pedig a' múlt hónapnak 15-dikén igy tudósittatúnk: „ A' nagy Tábor minden-felöl huzza magát-öszve Belgrád-felé, Generál G. *Lásci* Ur tegnap érkezék Zemlinbe, G. *Ruvroiv Ur-is már itten vagyon.* — Azok a' kik Belgrádból ki-szökhettek azt beszéllik, hogy Belgrádban *olly nagy szükség van*, mely-szerént edgy oka (5 kupa, vagy Pint) *lisztnek* 3 Piáster (1 Piáster 1 for. 24 kr.) az árra. A' benn lévö Keresztyénektöl minden életre tartazó dólgok el-vétettek, ugy hogy gyökerekkel és más alább-való dólgokkal kéntelenittetnek életeket táplálni. Már a' marhahus-is az egész Városból szinte el-fogy, mind hogy semmit bé-nem vihetni: most lássa már *Mahumed* mire mehet a' Jantsárok gyomrával — a' Bassa-dohány füst nem igen jó-izü lehet itt ebéd után. —

A'

A' mely tsatáról Zemlin és Bosnia között már kétszer-is emlékeztünk, az akkori vizbe hóltak közzül még mostan-is szüntelen találtatnak-meg: de midőn edgy Tsászári katonát találnak, minden 4 — 5 Törököket talál ezekkel, melyből meg-tetszik, hogy az el-veszett Törökök száma leg-alább-is 5 annyi vólt, mint a' miéinknek. A' közelebb költ Levelünkben emlitett Zászlotartó *Fekete* Ur-is a' vizben hólta után-is mezitelen kardját keményen jóbb-kezében szoritva találtatott-meg minden seb-nélkül; melyszerént nem igaz, hogy a' Törökök el-fogván kénoson ölték vólna meg. — Itt az el-esett Törökökön a' tapasztoltatott, hogy a' leg-el-takartabb részek-is, a' *Mahumed* szokása-szerént, szintén ugy meg-vagyon barotválva, mint a' fejek. — Ekkori magok viseléseken a' Törököknek a' tapasztaltatott, hogy szokások-szerént sarkantyúba kapván lovaikat le-sütett fövel, minden rend-nélkül ugy nyargaltanak a' tüzelö ellenség közé, mint a' vakok: ott pedig igyekeztenek a' tiszteket el-ejteni; a' honnan a' *Mavrojéni* Sergéből tsak edgy Hadnagy maradt épségben, ki ez alatt a' tsata alatt más szólgálatban lévén, jelen nem lehete. A' tsata után a' sebesek közzül tsak kettö hólt-meg; edgyiknek tsak a' fején 14 vágás találtatott. —

CE Club / Central University Library Cluj

Tudósitás.

A' Januárius' és Februáriusban költ Leveleink már el-fogytanak; azért a' kik ezután jelentik magokat 1-sö Aprilistöl fogva kapnak Ujságokat.

Sz. S.